

MGMT

of Innovation and Technology

Nr. 2 December 2025

Kunskap under press

— Expertis och vetenskaplig rådgivning
i samhällskriser

Växande anslag men krympande tillit?

— Efter år av växande
forskningsbudgetar måste
legitimitetsfrågan tas på allvar

Långsiktig forsknings- finansiering som förutsättning för samhällsnytta

Från projektifiering till långsiktighet

— Tre teman för reformerad
forskningsfinansiering

Forskningsinstitutens roll i det svenska forskningslandskapet

Kunskapens nya kontrakt

Av Robert Demir

Min föregångare Martin Wallin skrev i sin avhandlings sammanfattning: 'the phenomenon investigated in this thesis is innovation outside, i.e. when innovation is managed at least partially outside and across the legal boundaries of the firm.' Året var 2007 och en del samhällsaktörer hade redan förstått värdet av att skapa kunskap genom 'innovation outside' eller 'open innovation' som det numera heter. Kunskap har alltid burit samhällets förväntningar: att förklara, vägleda och skapa handlingsutrymme. På så sätt är kunskap, vid varje given tidpunkt, ett uttryck för samhällets överenskommelse om en önskad framtid. Forskningssystemet och dess aktörer är dock inte alltid ense om tingens tillstånd och än mindre om vad deras önskan, mål och förpliktelser är. Kanske är det bra så. Men, när vi säger 'universitetet ska utbilda och forska' eller 'universiteten ska samverka med samhälle och näringsliv' skapar vi inte bara förväntningar utan även ömsesidiga skyldigheter och krav på varandra.

I utlysningen till detta nummer sökte jag bidrag som kunde belysa och utmana det gängse antagandet om var och hur forskning kan äga rum och i så fall, hur det kan finansieras på ett bättre sätt än våra nuvarande modeller i en tid då många av samhällets grundvalar prövas. Vi fick in fem brännheta ämnen som på olika sätt belyser detta. Inte enbart ur samhällets och företagets perspektiv utan även från forskarens, universitetens och forskningsfinansiärers perspektiv. Tillsammans är alla dessa aktörer viktiga *kunskapsbärare* som ständigt utvecklar, utmanar och ingår nya *kunskapskontrakt* både öppet och i det tysta. När kriser, teknologiska skiften och sociala konflikter formar vardagen på nytt blir frågan om vad kunskap *gör* lika central som frågan om vad den *är*. Artiklarna i detta nummer av MGMT avslöjar något djupt oroande: dessa kunskapskontrakt håller på att bryta samman – inte genom explicit uppsägning utan genom gradvis erosion av de villkor som gör dem möjliga att upprätthålla. Samtidigt inger artiklarna hopp och presenterar konkreta vägar framåt.

I sin artikel beskriver *Maja Fjaestad* covidpandemins exponering av relationerna mellan politik och vetenskap. Politikerna verkar uttrycka en vilja att följa vetenskapen, men ett sådant kunskapskontrakt mellan politik och vetenskap skulle kräva att båda parter explicit accepterar sina respektive roller och ansvar. Forskare kan inte binda sig till att 'ge rätt svar' – de kan endast åta sig att tillhandahålla bästa möjliga evidens givet kunskapsläget. Politiker kan inte delegera sitt ansvar till experter – de kan endast åta sig att fatta beslut på tillgänglig evidens samtidigt som de väger andra demokratiskt legitima värden.

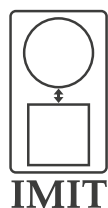
När experter är oense uppstår en spänning i vårt kunskaps-

kontrakt. Om vi har åtagit oss att gemensamt lösa ett problem men har fundamentalt olika uppfattningar om hur, måste vi förhandla om antingen vårt gemensamma mål eller våra respektive roller i att uppnå det. Covidhanteringskonflikter, som Fjaestad belyser, representerar just sådana uttalade, tysta meningsskiljaktigheter om kunskapskontraktets innehåll.

Emil Görnerup belyser en annan aspekt av kunskapskontraktet genom att artikulera näringslivets frustration: trots fördubblade forskningsanslag upplevs inte akademins 'output' som tillfredsställande. Kompetensförsörjningen brister. Expertis lämnar landet. Samverkansuppgiften, trots sina 30 år, förblir svagt internaliserad. Samtidigt som forskningssystemet har vuxit explosivt har legitimitetsfrågan blivit akut. Varför, kan man undra? Politiken lovade innovation och konkurrenskraft. Akademien lovade excellens och kunskapsfront. Näringslivet förväntade sig användbar kompetens. Var och en hade ett eget narrativ om 'forskning'. Kunskapskontraktets innebörd svävade åt olika håll genom de inkompatibla narrativen.

Görnerup har rätt i att universiteten borde anpassa sig strategiskt. Men när de ingått i ett kunskapskontrakt kan de inte annat än 'klaga' på att kontraktet har brutits när staten samtidigt kräver att universiteten uppfyller alla tre uppgifter (att utföra utbildning, bedriva forskning och samverka) och ensidigt förändra finansieringsvillkoren. Universiteten känner att de håller sin del av åtagandet medan staten sviker sitt. Lösningen är inte att universiteten slutar klaga utan att parterna omförhandlar kunskapskontraktets innehåll: Vad åtar vi oss gemensamt att åstadkomma? Vilka roller och resurser krävs? Hur ska vi dela ansvar? Utan sådan förhandling förvittrar relationen och ersätts av ömsesidig misstro. Kunskapskontraktet förlorar sin förnyelsekraft och övergår till att bli en chimär.

Vad är då lösningen? *Magnus Klofsten* argumenterar för långsiktig forskningsfinansiering som förutsättning för ett kunskapskontrakt som garanterar samhällsnytta. Helix Competence Centre vid Linköpings universitet sammanförde fem olika aktörer (forskare, näringsliv, offentlig sektor, fackförbund och civilsamhälle) i 15 år. Men detta krävde två generösa anslag från Vinnova, som bidrog till att skapa ett enhetligt åtagande, eller en 'penta-helix-modell'. Initialt är förväntningar ofta oklara, missförstånd vanliga, tillit bräcklig. Men varje aktör band sig till gemensamma mål och accepterade ömsesidiga förpliktelser. Ingen av dessa aktörer kunde dock ensam skapa ett kunskapskontrakt. Det är genom upprepade interaktioner, förhandlingar och gemensam problemlösning som kunskapskontraktet stabiliseras. Deltagarna utvecklar gemensam kunskap om varandras åtaganden, justerar ömsesidiga förväntningar, bygger tillit att andra håller sina delar.

MGMT

of Innovation and Technology

Management of Innovation and Technology ges ut av Stiftelsen IMIT - Institute for Management of Innovation and Technology, 412 96 Göteborg.

REDAKTÖR:

Jennie Björk, 0707-76 76 28

ANSVARIG UTGIVARE:

Robert Demir, 070-5117484
Management of Innovation and Technology har en upplaga på ca 26.000 ex. Tidningen finns också på imit.se

PRODUKTION:

the Apartment Creative Studio
theapartment.se

TRYCK:

V-TAB, Vimmerby 2021

ISSN:

2001-208X

OMSLAG:

Nr. 2 December
2025

Kortsiktig projektfinansiering förhindrar denna typ av gemensamma åtaganden. När ett treårigt projekt (den normala tidsperioden för forskningsanslag) slutar upplöses kunskapskontraktet. Överenskommelsen om den önskade eller förväntade kunskapsproduktionen kan ha realiserats, men om tingens varaktiga tillstånd förändrats är ofta oklart eftersom ett nytt kontrakt med nya förpliktelser och utfästelser snart måste ersätta det gamla. Nästa projekt skapar nya konstellationer, nya aktörer, och nya förväntningar om kunskapens konturer. Fragmentering och ineffektivitet följer, inte bara ekonomiskt utan normativt. Vi kan inte bygga djupa ömsesidiga förpliktelser om vi vet att de snart upphör. Klofsten visar hur korta projekt och tillfälliga anslag skapar aktivitet men begränsar lärande och samverkan. Långsiktighet skapar både kvalitet och kontinuitet i kunskapssystemet – det blir en förutsättning för förtroende, gemensam problemformulering och bestående resultat. Kortsiktig finansiering skapar därmed en normerande rytm för forskningssystemet.

Finns det ett sätt att förena dessa fundamentalt olika tidsvillkor för kunskapskontraktet? *Karl Wennberg* föreslår en portföljmodell: acceptera att nio projekt misslyckas om det tionde är transformativt. På så sätt föreslås en radikal omformulering av villkoren för kunskapskontraktet, och det är möjligt; riskkapital fungerar så. Men det kräver att alla parter – finansiärer, forskare, utvärderare – explicit omförhandlar åtagandet. Finansiären kan inte längre kräva 'visa resultat för varje krona'. Forskaren kan inte heller säga 'jag har rätt att misslyckas utan ansvar'. Istället formuleras en överensommelse: 'Vi åtar oss gemensamt att maximera sannolikhet för genombrott, accepterar att detta kräver många misslyckanden, och delar kollektivt ansvar för processen.'

Med denna utgångspunkt fördjupar Wennberg analysen av de strukturella hinder som Klofsten berör. Han riktar blicken mot forskningsfinansieringens kultur – mot hur utlysningar, meritering och utvärdering styr vad som anses vara framgång. Forskningens villkor styrs i hög grad av hur kvalitet mäts och belönas. Medan projektifiering och detaljstyrning leder till kortsiktiga prioriteringar kan ett portföljtänkande där risktagande, samarbete och långsiktigt utforskande premieras. Ett system som uppmuntrar forskare att pröva nya idéer och samarbeta över ämnesgränser ger större möjligheter till verklig förnyelse. Kvalitet bör inte enbart mätas i publiceringar utan också i förmågan att skapa användbar kunskap och långsiktigt lärande. När finansieringslogiken förändras kan forskningen bättre bidra till samhällets utveckling.

För att bana väg för detta menar *Christer Ljungwall* och *Patrik Tingvall* att universiteten spelar en viktig men inte alltid den bästa rollen. Universiteten konkurrerar om forskningsmedel i syfte att uppnå framgång. Men i själva verket bidrar medlen till det som organisationsforskaren James March kallade 'framgångsfällan' – en oförmåga att förnya sig eftersom man överexploaterar det som en gång fungerade. Deras genomgång av universitetens krav på overhead visar att kostnader för att 'täckas organisationens administrativa kostnader' blir minst lika viktiga som att ompröva, ifrågasätta och sträcka ut kunskapens gränser. Forskningens och därmed förnyelsens medel blir stabilitetens fundament. Men universiteten är inte ensamma i att upprätthålla dessa ogynnsamma förutsättningar. Även om universiteten, som Görnerup påpekar, har fått ökade anslag med åren, förlorar kunskapskontraktet sin transformativa

kraft när universitetens krav på autonomi ställs mot produktivitetens mål och deras oförmåga att effektivisera och förnya sina former tolkas som oförmåga att expandera kunskapens gränser. Politik, samhälle, näringsliv och akademi spelar i otakt på olika instrument. Ljungwall och Tingvall föreslår att orkestern ibland behöver en ny dirigent som kan bidra till att vitalisera kunskapskontraktets kraft.

Vem är då denna dirigent? Under de senaste decennierna har flera forskningsinstitut gjort sin röst hörd som potenta parter i kunskapskontraktet. Aktörer som Ratio, Entreprenörskapsforum och IMIT har var och en på sitt sätt bidragit till kunskapens ifrågasättande och förnyelse. Dessa forskningsinstitut tenderar att ta en större roll trots sin lilla storlek, genom att bjuda in akademi, näringsliv, politik och samhälle att delta i kunskapskontraktet. Varje part vet vad de åtar sig och vad de kan kräva av andra. Kontrasten med vaga 'samarbetskansuppdrag' i akademien är slående. När högskolelagen säger att universitet 'ska samverka' utan att specificera vad detta innebär skapas en tolkningsmöjlighet, på gott och ont. Företag tänker kompetensförsörjning, politiker tänker innovation, forskare tänker publikationer. Utan gemensam förståelse av åtagandets innehåll uppstår konflikter och besvikelser. Medan forskningsinstitutet börjar med samverkan, måste universiteten ofta göra avkall på den för att klara av sin 'huvuduppgift' – undervisning. Forskningsinstitutet har en mindre roll där, men kanske inte länge till. Globalt växer andelen utbildning utanför akademien. I länder som USA och Storbritannien har en viss oro börjat gro bland universiteten för denna trend.

Forskningsinstitutet har utvecklat en förmåga att fungera som översättare mellan akademi, näringsliv, politik och samhälle. Det gynnar deras forskning och trovärdighet, kanske även som utbildare? De skapar arenor där olika logiker kan samverka utan att konkurrera. Genom sådana institutionella modeller kan svensk forskning stärka mångfald och vetenskaplig kvalitet. Men, det kräver extraordinär tillit – något som bara kan byggas genom långsiktiga relationer över disciplinära och institutionella gränser. På så sätt får vi ett spänstigare kunskapskontrakt där önskan om tingens tillstånd stadigt förflyttas till nya horisonter hos samtliga aktörer. Kontraktet upphör att vara normerande utan följer de krav och möjligheter som hållbarhet, teknologi, välfärd och kriser erbjuder.

Min föregångare Martin hade nog sagt: 'Hur svårt kan det vara!' Dessvärre gick han ur tiden den 14 oktober och fick inte möjlighet att läsa detta nummer som tillägnas honom. Jag är mycket glad över de bidrag som kommit in till detta specialnummer och vill tacka alla författare för att de lagt andra viktiga saker åt sidan för att skriva sina texter under tidspress.

Jag vill även rikta ett särskilt tack till redaktören Jennie Björk för hennes exemplariska redaktionella arbete. Resultatet är över förväntan och bidrar till många insikter, både viktiga och kloka på samma gång.

God läsning!

Kunskap under press

— Expertis och vetenskaplig rådgivning i samhällskriser

I tider av samhällskriser – som pandemier, klimatkatastrofer eller säkerhetshot – ställs beslutsfattare inför svåra vägval där vetenskaplig kunskap kan vara avgörande. Men hur ser egentligen samspelet mellan forskning och politik ut när trycket är som störst? Under covid-19-pandemin aktualiserades frågan om hur vetenskaplig rådgivning bör utformas när beslutsfattare ställs inför osäkerhet, tidspress och motstridiga expertutlåtanden.

Av Maja Fjaestad

Forskning och politik i kris

Det råder ett brett och allmänt stöd för idén att politiska beslut bör grunda sig på vetenskap och evidens. En kris kännetecknas av snabbt föränderliga händelsestillstånd och av ofullständig kunskap om utvecklingen – kanske är det inte underligt att beslutsfattare gärna vill lyssna på experter i kris. Samtidigt är relationen mellan politik och akademi ofta komplex. Politiker anklagas ibland för att ignorera evidens, eller för att selektivt använda forskning som stödjer deras teser. Samtidigt tenderar vissa politiker att förhålla sig alltför okritiskt till forskare. Forskare är å andra sidan ofta dåliga på att sträcka ut en hand till policyvärlden, och incitamenten att skriva populärvetenskapliga policy papers är svaga.

Det är dock sällan möjligt att hitta forskning som täcker hela fältet i en politisk fråga. Forskare behöver då extrapolera och dra slutsatser utanför, men i linje med, sin expertis. Detta innebär att subjektiva element och värderingar spelar in, vilket gör att olika forskare kan komma till olika slutsatser även med samma kunskapsunderlag. Detta faktum väcker frågan om möjlighet till demokratisk granskning när olika avvägningar ställs mot varandra.

Internationellt finns det många olika sätt att organisera vetenskaplig rådgivning till regeringar. I Sverige finns flera strukturer för att främja samverkan mellan forskning och politik och expert-rådgivning, där en del är myndigheter med det specifika uppdraget att göra kunskapssammanställningar (t ex SBU). Det statliga utredningsväsendet betraktas ofta som den mest framträdande formen av science-to-policy i Sverige.

Ett svenskt system för vetenskaplig rådgivning föreslogs av Vetenskapsrådet 2019 men lämnades då utan åtgärd:

Den svenska modellen är i detta avseende mer decentraliserad än till exempel i anglosaxiska länder där man som regel har en nationell vetenskaplig rådgivare. (...) Vi föreslår därför att regeringen utreder hur en process för vetenskaplig rådgivning bör utformas så att den ger bästa möjliga stöd för utveckling av policy och beslut på nationell nivå. En sådan process bör ha flera funktioner; dels att i samband med oförutsedda händelser snabbt kunna samla den vetenskapliga expertisen inom de områden som berörs för att ge stöd till beslutsfattande, dels agera proaktivt och på regeringens eller eget initiativ göra synteser av kunskapsläget inom områden där man på förhand kan se att behovet av ny policy kommer att vara av stor betydelse.

Det system som VR i detta förslag pekar på kan vara en av flera vägar framåt för att tillgodose behovet av expertis i politiska processer.

Men experter är inte alltid eniga. Från forskarens sida är det viktigt att tydliggöra skillnaden mellan ett evidensbaserat råd och an educated guess. Forskare inom beslutsteori understryker att det är viktigt att utvärdera de sammantagna effekterna av krisåtgärder. Det finns också en risk att politikens anspråk att följa vetenskapliga

”Diskussionen om vad expertis är och om hur den bäst kan organiseras för att finnas tillgänglig i nästa hälsokris är både viktig och intressant – en kris där man än så länge inte kan säga exakt vilken sakkunskap som behövs.”

råd i en kris delvis motiveras av en önskan att undvika ansvaret för resultaten. Men att följa vetenskapen är inte detsamma som att låta forskare bestämma, och det finns således inget sätt för politiker att undkomma ett rättmätigt ansvarsutkrävande. Den politiska uppgiften blir helt enkelt att värdera de olika samhällsliga följder som vetenskapliga råd kan ge.

Vetenskapliga råd i praktiken – coronapandemin och expertisen

Diskussionen om vad expertis är och om hur den bäst kan organiseras för att finnas tillgänglig i nästa hälsokris är både viktig och intressant – en kris där man än så länge inte kan säga exakt vilken sakkunskap som behövs. Under covidpandemin aktualiserades frågan om vetenskaplig rådgivning under kriser, och flera utvärderingar har understrukit vikten av samverkan med akademien under hälsokriser. Coronakommissionen menade att regeringen borde ha inrättat ett oberoende vetenskapligt råd under pandemin.

Politisk inblandning i vetenskapliga frågor har en lång historia av olyckliga resultat. Sveriges konstruktion med självständiga myndigheter har av vissa pekats ut som en förutsättning för en expertbaserad strategi under pandemihanteringen. Samtidigt var dialogen mellan akademien och myndigheten inte ideal, utan präglades ibland av

missförstånd och konflikter, kanske både på grund av tidsbrist och på basis av olika roller. En slutsats kan vara att relationer behöver vara etablerade innan kristillstånd uppstår.

Forskningsfinansiering och beredskap

I kris finns behov av snabb kunskapsutveckling och spridning, men det svenska systemet för forskningsfinansiering gynnar inte alltid agilitet. Sakmyndigheterna förfogar i regel inte över anslag för extern forskning som snabbt kan aktualiseras. Inte heller universitetet har större medel tillgängliga, även om rektorerna har en liten fri penningpåse. Under pandemin tillfördes visserligen medel för virusforskning i forskningspropositionen 2020, med det var medel som syftade till långsiktig kunskapsutveckling.

I utredningen 'Stärkt pandemiberedskap' diskuterar utredaren Jan Albert hur lärosäten och statliga forskningsfinansiärer kan agera kring forskningsfinansiering i kris. Utredningen framhåller hur den snabba forskningen under pandemin möjliggjordes av redan etablerade nätverk och strukturer, och att expertkunskap var avgörande för att myndigheter kunde fatta välgrundade beslut. Forskningsresponsen under covid-19-pandemin uppstod inte i ett vakuum, utan byggde på redan etablerade nätverk, strukturer och datatillgång. Utredningen understryker också att planer och processer bör finnas förberedda för att möjliggöra effektiv kunskapsgenerering under en pandemi, inklusive forskningsfinansiering och seniora forskartjänster som aktiveras i krigstid.

Men vilande forskningsfinansiering kommer i fredstid alltid att konkurrera med aktuella hot och andra skriande behov av finansiering. Att resursätta beredskap av alla slag kan ha svårt att få stöd i lugna perioder.

”För att stärka samverkan mellan forskning och politik krävs både institutionella reformer och kulturell förändring.”

REKOMMENDERAD LÄSNING:

- > Boin, Arjen & Lodge, Martin. (2016). "Designing resilient institutions for transboundary crisis management: a time for public administration". Public Administration. 94.
- > Bradley, R. and Roussos, J., 2021. "Following the Science: Pandemic Policy Making and Reasonable Worst-Case Scenarios". LSE Public Policy Review, 1(4).
- > Coronakommissionen, SOU 2022:10
- > Fjæstad, Maja & Lennartsson, Emma (2024). Mitt i krisen: beredskap och ledarskap i skarpt läge : två statssekreterare om lärdomarna från pandemin. Stockholm: Volante
- > Stärkt pandemiberedskap, SOU 2025:48, kap 10.
- > Anna Zorzet, Förbättrad beredskap inför nästa hälsokris - lärdomar från KI under covid-19 pandemin. Rapport från Karolinska Institutet 2023-02-13.
- > Vetenskapsrådet. (2019). "Forskning för framtiden: Vetenskapsrådets analys som underlag till regeringens forskningspolitik". <https://www.vr.se/download/18.2c821fd116dcb0e77cbfa4/1572436839656/Vetenskapsrådet%20Forskning%20%C3%B6r%20framtiden.pdf>

Ett resilient system för klokare beslut i osäkra tider

Det är något av en paradox att sällan är man så i behov av kunskap som i en kris, samtidigt finns sällan så lite tid att tillgodogöra sig den.

För att stärka samverkan mellan forskning och politik krävs både institutionella reformer och kulturell förändring. Några utgångspunkter för att bygga ett resilient system för vetenskaplig rådgivning i kris bör vara:

- Etablera en *infrastruktur för att snabbt kunna samla expertis* vid samhällskriser, men också att proaktivt analysera kunskapsläget inom strategiskt viktiga områden.
- En *analys av beredskap för forskningsfinansiering*, inklusive vilande medel som kan aktiveras vid behov.
- Stärk *forskningsinfrastrukturen långsiktigt*, med fokus på nätverk, datatillgång och seniora forskartjänster.
- Skapa *incitament för forskare att delta i policyutveckling*.
- Förtydliga *ansvarsförhållanden i rådgivningsprocessen*, så att politiska beslut vilar på transparenta och demokratiskt förankrade grunder.

Med ett sådant angreppssätt skulle Sverige vara väl rustat för nästa kris – som med naturlighet kommer att innehålla helt andra kunskapsutmaningar än den föregående.

Den här artikeln bygger på författarens egna erfarenheter som statssekreterare under pandemin, i kombination med akademiska perspektiv på vetenskaplig rådgivning. Avsikten är att diskutera hur expertis kan integreras i politiska beslutsprocesser, i synnerhet i kris, och vilka vägar som kan leda till en mer robust och ömsesidigt respektfull samverkan mellan forskarsamhället och politiken.

MAJA FJÆSTAD

maja.fjaestad@ki.se

Maja Fjaestad är expertkoordinator på Centrum för Hälsokriser, Karolinska Institutet. Hon har tidigare bland annat varit statssekreterare vid Socialdepartementet och lämnade nyligen en tjänst på EU-kommissionens AI-byrå i Bryssel. Maja Fjaestad är docent från KTH och har erfarenheter från bland annat Max Planck-Institutet och MIT, såväl som från flera svenska lärosäten. Hon är sedan många år en flitig populärvetenskaplig skribent och gav bland annat förra året ut en bok om AI i offentligt beslutsfattande. Samma år gav hon ut "Mitt i krisen" tillsammans med Emma Lennartsson om krishanteringen under pandemin, på vilken föreliggande kapitel bygger.

Växande anslag men krympande tillit?

— Efter år av växande forskningsbudgetar måste legitimitetsfrågan tas på allvar

Av Emil Görnerup

Det president Trump har gjort med amerikansk forskning är skrämmande. Världens främsta forskningsnation har skadats allvarligt. Kanske irreparabelt.

Den enkla förklaringen till utvecklingen är ett isolerat angrepp från den amerikanska administrationen. En djupare analys visar att det finns allvarliga bakomliggande skäl. Trump har stöd av tydliga strömningar i den amerikanska opinionen. Bland republikaner har idag endast en av fem högt förtroende för akademien, enligt Gallup.¹

En högst central fråga för svenska universitet är om denna utveckling kan komma att smitta av sig även på vårt land?

Förtroendet för högre utbildning och forskning är fortfarande stort i Sverige men jag menar att vi redan idag ser varningssignaler som måste tas på allvar. Det handlar om en bristande tilltro från politikerna som tar sig uttryck i den statliga forskningsbudgeten. Det handlar också om en ökad frustration från näringslivets sida när det gäller att möta upp företagens behov av kompetens och relevant forskning.

”Tillgång till kunskap och kompetens från lärosätena är en avgörande faktor för företagens möjligheter att investera och bedriva forskning i vårt land.”

Näringslivet och akademien

Tillgång till kunskap och kompetens från lärosätena är en avgörande faktor för företagens möjligheter att investera och bedriva forskning i vårt land. Det finns också en tydlig trend att etablera privata forskningsanläggningar i anslutning till framstående lärosäten. Den fysiska närheten underlättar för forskningssamverkan samt kompetensförsörjning av forskare och ingenjörer.

Samverkan med universiteten ger företagen en möjlighet

att komma nära kunskapsfronten, tillgång till forskningsinfrastruktur samt kompetensutveckling av egna forskare. Det handlar om såväl långsiktiga strategiska samarbeten som mer kortsiktiga samarbeten kring en specifik fråga eller utmaning.

Företagens relation med akademien bygger i grunden på förtroende. Både mot forskargruppen i det enskilda samarbetsprojektet men också i stort mot akademiens breda samhälleliga uppdrag kring kompetensförsörjning.

Från näringslivets sida finns kritik mot ett system som under lång tid expanderat kraftigt men ändå inte på ett tillfredsställande sätt upplevs möta samhällets behov av kompetens. Det inkluderar såväl forskare som ingenjörer. Konsekvensen blir att svenska företag inte kan expandera sin utvecklingsverksamhet eller måste säga nej till affärer. Det har haft en negativ effekt på vår välbefinningsutveckling och har skadat näringslivets förtroende för akademien.

Att en stor andel av våra utländska studenter och forskare lämnar landet har förstärkt problemet. Inom exempelvis AI är andelen utländska forskarstudenter idag 80 procent. Inom tre år efter disputation har över 40 procent lämnat landet. Det måste ses som ett allvarligt kompetenstapp inom ett område av allra största betydelse för Sverige. Liknande siffror ser vi för forskarutbildningen inom exempelvis kvant- och halvledarteknik.²

En vidare och kanske mer filosofisk fråga är de långsiktiga konsekvenserna för den svenska kompetensbasen när en så liten andel svenskar väljer en forskarutbildning. Vad innebär det för förtroendet för lärosätena som institution när nästan hela rekryteringen till forskarutbildningen outsourcas till andra länder följt av en låg etableringsgrad i Sverige?

Publikation eller applikation?

1997 infördes den tredje uppgiften för svenska lärosäten, det vill säga ett ansvar att vid sidan av utbildning och forskning också samverka med omgivande samhället. Frågan kring högskolans roll och bidrag till samhällets utveckling hade då diskuterats under lång tid och själva begreppet samverkan hade redan funnits med i flera tidigare forskningspropositioner. År 2009 skärptes formuleringen i högskolelagen något. Lärosätena skulle nu även verka för att kunskap kommer till nytta och universiteten fick nya innovationskontor.

Inom akademien har det trots detta inte funnits något större

internt förändringstryck för att möta uppsamverkansuppgiften med exempelvis meritering eller andra incitament. 30 år efter att uppgiften infördes i Högskolelagen är de interna belöningsstrukturen på universiteten för forskningssamverkan generellt sett fortfarande svaga.

Allt går inte att skylla på akademien. Politiken har också ett stort ansvar genom sin oförmåga till forskningspolitiska reformer, inte minst kopplat till forskningsfinansieringen. Det som sticker ut är det stora antalet forskningspolitiska utredningar under de senaste två decennierna som inte tagits vidare av regeringen, oavsett politisk färg. Här går det utan att tveka att tala om ett politikmisslyckande.

Basanslagen – ett exempel på strategisk stelbenthet

I juni 2004 skrev Bo Sundqvist, tidigare rektor för Uppsala universitet, på Svenska Dagbladets debattsida om att forskningen alltmer styrs och finansieras av stiftelser, myndigheter och EU samt att lärosätenas basanslag i realiteten inte hade ökat sedan slutet av 1980-talet.³

I mars 2025 skrev KTH:s och Chalmers rektorer i Dagens Industri att forsknings- och innovationspropositionen tyvärr ökar andelen extern finansiering i förhållande till lärosätenas basanslag. Projektifieringen av forskningen fortsätter samtidigt som prioritering, utvärdering och kvalitetssäkring i stora delar hamnar hos statliga forskningsfinansiärer i stället för på universiteten.⁴

Budskapet är nästan identiskt – men det skiljer 20 år mellan artiklarna.

Utan att gå in i själva sakfrågan kring fördelningen mellan basanslag och externa medel, det är en fråga för en annan artikel, är det på ett övergripande plan intressant att lärosätena har haft så svårt att acceptera och anpassa sina strategier till det politiskt beslutade finansieringssystemet för forskning som nu varit rådande under flera decennier. Särskilt när det i praktiken inte har handlat om någon urholkning av lärosätenas basanslag. Såväl externa medel som direkta anslag har tvärtom ökat kraftigt över tid.⁵

Fördelningen mellan basfinansiering och externa medel kan universitetsledningarna dessutom påverka om de vill. Den är beroende av ett flertal parametrar som de kan styra. Genom hur många forskare som lärosätet väljer att anställa (och därmed får dela på den direkta finansieringen) men också genom hur mycket externa medel lärosätet väljer att ta in. Draget till sin spets kan ju faktiskt universitetet säga nej till externa medel och medfinansiering.

Frågan kring basanslagen och det svaga interna förändringstrycket indikerar en bristande strategisk förmåga att

möta upp en omvärld som förändrats över tid.

I sak så anser jag att lärosätena har rätt i att ökad rådighet över egna medel troligen krävs för att producera forskning i världsklass. Då räcker det inte med kortsiktiga anslag eller att fördela forskningsmedel efter några övergripande kvantitativa indikatorer.

Men för att nå dit måste lärosätena börja från andra hållet – genom att öka förtroendet och visa på strategisk handlingskraft mot sina huvuduppgifter. En ökad rådighet över den egna finansieringen måste förtjänas.

”Allt går inte att skylla på akademien. Politiken har också ett stort ansvar genom sin oförmåga till forskningspolitiska reformer, inte minst kopplat till forskningsfinansieringen.”

Tillit är inget man får – den måste förtjänas

Om vi räknar in såväl basanslag som forskningsmedel genom myndigheter har troligen inget annat politikområde fått lika stora anslagsökningar över de senaste 20 åren som forskningen. Sedan tidigt 2000-tal har intäkterna närmast fördubblats och idag är den offentligt finansierade forskningen totalt sett ett av våra största skattefinansierade utgiftsområden. Med de ökade utgifterna har också förväntningarna på universiteten stigit över tid. Det gäller såväl samhällets kompetensförsörjning som efterfrågan på ny kunskap för att lösa våra stora samhällsutmaningar inom exempelvis klimat och energi.

Med ett kraftigt ökat externt förväntanstryck räcker det inte längre för akademien att peka på ökad frihet och mer basfinansiering som en universallösning för forskningspolitiska utmaningar. Lärosätena måste i stället börja någon annanstans. Genom att visa större förståelse för samhällets behov kan man bygga ett förtroende. Jag menar att vi just nu befinner oss vid ett vägskäl. Företagen förstår inte varför akademien inte bättre svarar upp mot näringslivets behov. Politikerna ställer sig oförstående till varför universitetet klagar på

”Förtroendet för forskare och forskning bland allmänheten är, med rätta, fortfarande högt. Riskerna kring sjunkande tillit är till stor del ett institutionellt problem, inte ett forskarproblem.”

finansieringen när staten över lång tid öst pengar över sektorn. Det kommer kanske inte att leda till en amerikansk förtroendekris i Sverige men kan ändå få stora konsekvenser för exempelvis relationen med näringslivet. Ett förtroende är inte permanent. Det måste hela tiden stärkas och skyddas.

Finns det en risk att företagen tröttnar och hittar egna vägar för att själva lösa kompetensfrågan? Det är inte omöjligt. Det går att dra en historisk jämförelse med det tidiga 1900-talet och framväxten av privata högstskolor, bland annat Chalmers och Handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg, för att möta behovet av ingenjörer och ekonomer under det svenska ekonomiska undret. Från politikens sida finns det på sikt en risk för ekonomiska neddragningar. Bilden av en sektor som aldrig är nöjd, oavsett hur mycket pengar den får, riskerar att på sikt slå tillbaka mot universiteten själva. Det finns idag många samhällssektorer i stort behov av ökade anslag, inte minst försvaret. Akademien riskerar helt enkelt att ses som otacksam och oförmögen till nödvändiga vägval som inte leder till en ständigt ökande volym.

En silverkant på det mörka molnet – vägen framåt

Låt mig avsluta med några optimistiska ord. Trots de institutionella utmaningar som präglar högskolesektorn finns det också en ljusare sida.

Förtroendet för forskare och forskning bland allmänheten

är, med rätta, fortfarande högt. Riskerna kring sjunkande tillit är till stor del ett institutionellt problem, inte ett forskarproblem.

Sverige har ett unikt diversifierat och forskningsintensivt näringsliv för vårt lands storlek. Det är i grunden en stor konkurrensfördel för svenska lärosäten och för svensk forskning jämfört många andra länder.

Kanske står vi också inför de mindre högstskolornas revansch? Kan de, som mer lättroliga och mindre introspektiva organisationer än de traditionella universiteten, lättare hitta en väg framåt som skapar både förtroende och relevans? Inte minst mot bakgrund av de nya möjligheter som nu växer fram inom AI där förändringsvilja snarare än konservatism kommer att vara vägen framåt.

Med bristande förändringsvilja eller förmåga står vi kanske inför en utveckling där en *allt större del av kunskapsproduktionen av nytta för näringslivet drivs genom forskningsinstitut, tankesmedjor och andra mer lättroliga organisationer.*

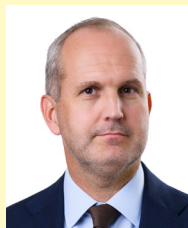
Om det är bra eller dåligt beror nog på vem du frågar. Det som är säkert är att mot en sådan utveckling hjälper inte längre en högre andel basanslag.

Vad är lösningsorienterad forskning?

Lösningsorienterad forskning börjar med verkliga problem i samhället och söker praktiska lösningar. Istället för att enbart utveckla teorier tar forskarna sin utgångspunkt i de utmaningar som företag, myndigheter eller medborgare står inför. Teorier och metoder väljs sedan utifrån vad som fungerar bäst för att lösa dessa problem – med målet att kunskapen ska kunna användas direkt i praktiken.

REKOMMENDERAD LÄSNING:

- > ¹Gallup, *The State of Higher Education*, 2025
- > ²Svenskt Näringsliv, *Vart tar forskarna vägen?*, 2025
- > ³”Svensk forskning hotad”, SvD Debatt, 2004-06-23
- > ⁴”Kortsiktig forskningspolitik skadar svensk konkurrenskraft”, DI Debatt, 2025-03-19
- > ⁵”Sluta klaga på utvecklingen av villkoren i högskolan!”, Olof Hallonsten på Universitetsläraren debatt 10 oktober 2022.

EMIL GÖRNERUP

emil.gornerup@svensktnaringsliv.se

Emil Görnerup är policyansvarig för forskning och innovation på Svenskt Näringsliv med ett fokus på långsiktiga tillväxtfrågor och konkurrenskraft. Han har en civilingenjörsexamen i kemiteknik från Kungliga tekniska högskolan (KTH) och en MBA i internationellt företagande från Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Långsiktig forskningsfinansiering som förutsättning för samhällsnytta

Samhällsutmaningar som klimatförändringar och digitalisering kräver lösningar som utvecklas i samspel med olika aktörer. Korta forskningsprojekt är ofta otillräckliga. Långsiktig finansiering är nödvändig för att skapa stabilitet, möjliggöra samverkan och ge utrymme för lärande och förändring över tid.

Av Magnus
Klofsten

Samhället står inför utmaningar som klimatförändringar och digitalisering, där konsekvenserna varierar med lokala förutsättningar. För att möta dessa krävs lösningar i samspel med samhällsaktörer och baserade på kontextförståelse. Forskning spelar en central roll i att utveckla sådan kunskap, men korta finansieringscykler riskerar att fragmentera arbetet, försvaga samverkan och minska effekten. Snabba resultat är sällan möjliga när förändring kräver anpassning i komplexa system. Långsiktig finansiering är avgörande för stabilitet och varaktiga samarbeten mellan akademi och samhälle. Stabilt stöd skapar tillit, lärande och nytta över tid.

Samverkan för gemensam problemformulering

Effektiv samverkan med det omringliggande samhället bygger på förtroende och gemensam förståelse – något som kräver tid, tålamod och långsiktigt engagemang. Att bygga tillit är särskilt viktigt när aktörer har olika mål, kulturer och arbetssätt. Stabil forskningsfinansiering skapar förutsättningar att investera i dessa relationer och dialoger, vilket möjliggör ömsesidigt lärande och gradvis anpassning över tid.

En central del i detta är själva problemformuleringen. När forskare och samhällsaktörer tillsammans identifierar vad som utgör problemet och varför det är viktigt, läggs grunden för forskning som både är relevant och användbar. En sådan gemensam process skapar djupare förståelse för utmaningens komplexitet och ökar engagemanget i efterföljande arbete. Det ger forskarna bättre förutsättningar att formulera relevanta frågor samt att utveckla anpassad forskningsdesign och metodval. Genom kontinuerlig samverkan kan en agenda formas som kopplar samman forskning med samhällsutmaningar, vilket ökar chanserna att forskningen blir användbar och leder till konkret förändring.

När projekt får pågå över tid kan samarbetet fördjupas och anpassas efter nya insikter och förändrade förutsättningar. Det möjliggör också integration av olika perspektiv och kompetenser – avgörande i komplexa frågor där ingen aktör ensam besitter fullständig kunskap eller lösning. Utan ett långsiktigt perspektiv riskerar samarbeten att bli ytliga och kortvariga, vilket minskar deras genomslag och hållbarhet.

Akademins roll

Universitet och högskolor spelar en nyckelroll i samhällsutvecklingen, inte bara genom utbildning utan också som kunskapsnav och drivkrafter för innovation. Genom forskning belyser de samhällsrelevanta frågor samtidigt som de stärker arbetsmarknaden via kompetensutveckling. Långsiktig finansiering ger akademien möjlighet att inta en aktiv och strategisk roll i utvecklingsprocesser, i stället för att endast leverera expertis i enskilda projekt.

Med stabila resurser kan lärosäten etablera varaktiga partnerskap med företag, kommuner och civilsamhället, vilket möjliggör samordnade insatser och uppbyggnad av samhällsekosystem. På så sätt kan akademins kunskap omsättas i praktiska lösningar som främjar både konkurrenskraft och hållbarhet för samhället i stort. Universitetet fungerar även som en samverkansplattform där olika aktörer möts och utvecklar idéer. Långsiktig finansiering skapar förutsättningar för att bygga sådana nätverk, stärka samarbeten och attrahera samt behålla kvalificerad forskare, vilket är avgörande för kompetensförsörjningen.

Samtidigt finns viktiga begränsningar i akademins kapacitet att samordna stora, tvärvetenskapliga och komplexa projekt. Akademins struktur och incitament, ofta fokuserade på individuella forskningsinsatser och publiceringskrav, kan hindra långsiktigt samarbete, effektiv projektledning och kunskapsintegration över disciplingränser. Resursökningar i sig löser inte dessa fundamentala utmaningar, utan kräver också förändrade organisatoriska kulturer och ledarskapsmodeller. För att möta detta behövs alternativa samverkansformer, exempelvis starkare partnerskap med externa aktörer, gemensamma ledningsmodeller och flexibla organisatoriska lösningar som kan överbrygga skillnader mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor. Sådana modeller kan komplettera akademins roll och bidra till mer hållbara och verkningsfulla forskningsinsatser.

Tvärvetenskap och doktorandmiljöer

Komplexa samhällsutmaningar kräver tvärvetenskapliga angreppssätt där flera discipliner samverkar för att skapa helhetsförståelse och innovativa lösningar. Det förutsätter tid och resurser för att utveckla gemensam terminologi, metodologi och forskningsdesign, vilket är svårt att uppnå inom korta projektcykler. Stabil finansiering möjliggör därför fördjupad samverkan över disciplinära gränser och utveckling av integrerade forskningsprogram.

”För att effektivt möta komplexa samhällsutmaningar krävs långsiktig och stabil forskningsfinansiering som möjliggör nära samverkan mellan akademi och samhälle.”

Samtidigt är långsiktiga forskningsmiljöer viktiga för att attrahera och utveckla doktorander, som ofta är beroende av kontinuerlig handledning, resurser för fältarbete, analys och deltagande i konferenser. Eftersom många doktorandprojekt saknar interna resurser är extern finansiering nödvändig, men det är ofta svårt att säkerställa finansiering för hela projektets varaktighet. Med stabil finansiering kan doktorander integreras i större miljöer där de får stöd och inspiration från seniora forskare och kollegor.

En särskilt till viss mån underutnyttjad resurs är industridoktorander, som befinner sig i gränslandet mellan akademi och näringsliv. Svenska företag, som i många sektorer är världsledande, har stor potential att stärka sitt innovations- och konkurrenskraftsförspång genom att aktivt involvera industridoktorander i sina utvecklingsprocesser. Genom att integrera doktorandernas forskningskompetens och akademins kunskapsutvecklingsprocesser kan företag få tillgång till avancerad kunskap, nya perspektiv och kontinuerlig utveckling av teknik och metoder, samtidigt som doktoranderna får värdefull praktisk erfarenhet och insikter i verkliga utmaningar.

Praktikfall med samhällsrelevans

Helix Competence Centre vid Linköpings universitet utgör ett tydligt exempel på hur långsiktig finansiering kan skapa en hållbar plattform för tvärvetenskaplig forskning i nära samverkan med en mångfacetterad grupp av externa aktörer. Centret startade 2006 och drevs i nära 15 år med stöd från två riktade utlysningar från Vinnova. Den första finansieringsperioden var en tioårs satsning inom ramen för excellenscentrumprogrammet, och den andra en femårs satsning inom Vinnovas kompetenscentruminitiativ.

Helix kännetecknades av hög komplexitet, både organisatoriskt och innehållsmässigt. Forskare från olika discipliner samverkade med aktörer från näringsliv, offentlig sektor, fackförbund och civilsamhälle i en vad som kallades en 'penta-helix-modell'. Det interaktiva arbetssättet innebar att forskare och praktiker gemensamt formulerade problem, utvecklade relevanta forskningsfrågor och anpassade metoder efter praktiska behov. Denna typ av samverkan krävde uthållighet och flexibilitet, men bidrog till att forskningen blev både teoretiskt förankrad och samhällsrelevant. En särskilt viktig del av satsningen var rekryteringen av ett tjugotal doktorander. Deras projekt integrerades i centrets större forskningsmiljö och bidrog till den samlade kunskapsutvecklingen genom att förena akademisk kvalitet med praktisk relevans, där doktoranderna fungerade som en länk mellan teori och praktik och stärkte forskningens kontinuitet över tid.

Samtidigt fanns flera utmaningar, där samordningen av många aktörer med olika mål, logiker och arbetssätt krävde tydliga strukturer, förtroende

och kontinuerlig kommunikation. En utmaning var att penta-helix-aktörerna – bestående av representanter från akademi, näringsliv, offentlig sektor, civilsamhälle och fackföreningar – var en mycket heterogen grupp med olika arbetskulturer, prioriteringar och möjligheter att engagera sig i projektet. Dessa samarbetspartners hade olika syn på vad som var rimlig tidsåtgång för deltagande, liksom olika förutsättningar att avsätta tid och resurser för samverkan. Till exempel noterades att de mindre organisationerna och företagen hade mer begränsade möjligheter att frigöra tid och resurser för möten och forskningsaktiviteter jämfört med de större och mer resursstarka samarbetspartnerna i centret.

Till sist bör även lyftas fram att bedriva tvärvetenskaplig och gränsöverskridande forskning har en inneboende komplexitet. Forskare från olika discipliner har ofta skilda vetenskapliga traditioner, språkbruk och definitioner av centrala begrepp, vilket kan skapa friktion kring metodval och problemformulering etcetera. Skillnader i terminologi och kvalitetskriterier ledde ibland till missförstånd, samtidigt som det krävdes tid och ömsesidig respekt för att bygga en gemensam plattform för samarbete.

Tillsammans för ett långsiktigt kunskapssamhälle

För att effektivt möta komplexa samhällsutmaningar krävs långsiktig och stabil forskningsfinansiering som möjliggör nära samverkan mellan akademi och samhälle. Finansieringen bör vara flexibel för att kunna anpassas över tid och skapa goda förutsättningar för tvärvetenskapliga miljöer och starka nätverk. Utifrån analysen i denna text ser vi flera centrala åtgärder som bör prioriteras.

För det första behöver policymakare och finansörer fokusera på *längre och mer flexibla forskningsanslag* som kan stödja kontinuitet och utveckling i komplexa projekt.

För det andra bör akademi och samhällsaktörer tillsammans fortsätta bygga *tillitsfulla relationer och gemensamma agendor* för att säkerställa att forskningen blir både relevant och praktiskt användbar.

För det tredje är det avgörande att *företag, kommuner och civilsamhället aktivt engageras i långsiktiga partnerskap med akademien*, för att tillsammans utveckla lösningar som stärker hållbarhet, konkurrenskraft och social nytta. Därtill bör *investeringar i doktoranders utbildning och handledning säkerställas*, då dessa bidrar till framtida kompetensförsörjning och innovationsförmåga.

Slutligen bör tvärvetenskapliga forskningsmiljöer och samverkansplattformar förstärkas, eftersom de möjliggör integrerade lösningar på komplexa samhällsutmaningar. Genom denna typ av *långsiktig och samordnad satsning* skapas win-win-effekter: forskningens kvalitet och samhällsnytta stärks samtidigt som aktörer utanför akademien får konkreta verktyg och insikter för att möta framtidens utmaningar. Långsiktig forskningsfinansiering utgör därmed en avgörande förutsättning för att driva hållbar utveckling och innovation.

MAGNUS KLOFSTEN

magnus.klofsten@liu.se

Magnus Klofsten, Linköpings universitet, Institutionen för ekonomisk och industriell utveckling, PIE, 581 83 Linköping. Magnus Klofsten är professor i innovation och entreprenörskap.

Från projektifiering till långsiktighet

— Tre teman för reformerad forskningsfinansiering

I en värld där teknologisk utveckling accelererar samtidigt som samhällsutmaningarna fördjupas är forskning om innovation och teknologi viktigare än någonsin. Men för att denna forskning ska vara relevant, effektiv och hållbar krävs att vi också vågar granska forsknings-systemet självt. Med inspiration i internationell forskning om forskningspolitik och innovation samt en färsk utredning om detsamma för regeringens produktivitetskommission kommer jag här kortfattat diskuteras tre centrala teman: komplexa samarbetsformer, effektivare forskningsfinansiering och behovet av lösningssorienterad samhällsrelevant forskning.

Av Karl Wennberg

Mot komplexa samarbetsformer

Innovation sker sällan i isolering. Den uppstår i mötet mellan olika perspektiv, kompetenser och erfarenheter. I en tid där alltmer arbete sker på distans och de senaste decenniernas globalisering av näringsliv och akademi ser ut att minska kan vi alltså tyvärr förvänta oss mindre – inte mer – innovation.

Till skillnad från innovationsprocesser i näringslivet är akademien dock ofta strukturerad för individuell prestation snarare än kollektiv problemlösning. Forskare arbetar ofta ensamma inom sina forskargrupper eller disciplinära silos – trots att de problem vi står inför allt oftare kräver tvärvetenskapliga och sektorsöverskridande angreppssätt. Den

största insatsen för förebyggande hälsa är en god och jämlik utbildning och tillgång till enkel och korrekt information. Kriminalitet förebyggs av utbildning och socialpolitik, men underlättas av digitala verktyg. Samma digitala verktyg innebär även säkerhetsrisker såväl som möjligheter att koordinera insatser vid olika typer av katastrofer.

För att främja innovation i en omvälvande värld måste vi bygga forskningsmiljöer som uppmuntrar samarbete, tillit och öppenhet. Det handlar inte om att skapa fler samverkansprojekt där folk sitter i möten utan tydliga agendor, utan om att förändra forskningskulturen i grunden: från pinnräknande till kapacitetsbyggande i global konkurrens, från rädsla för att göra fel till mod att experimentera och tänka långsiktigt. För att detta skall vara möjligt krävs dock att såväl det akademiska karriärsystemet som forskningsfinansieringssystemet ger incitament för att ta risk.

Mer effektiv forskningsfinansiering

Dagens svenska forskningsfinansiering präglas av projektifiering, kortsiktighet och detaljstyrning. Svenska forskare lägger oproportionerligt mycket tid på att skriva ansökningar, ofta för projekt som är för små, för korta och för snävt definierade. Detta leder till fragmentering, stress och minskat utrymme för långsiktigt lärande. Tvärdisciplinaritet uppmuntras sällan i ansökningsförfarandet. Det blir ofta övning i att 'boka av' olika krav och önskemål från forskningsfinansiärer som söker detaljstyra på kort sikt.

Samtidigt visar internationell forskning att det blir allt svårare att hitta nya idéer – trots ökade FoU-investeringar. Marginalavkastningen på FoU minskar, och många företag satsar därför på inkrementella förbättringar eller marknadsföring istället för att utveckla banbrytande teknologier för att driva eller möta teknikskiften. Forskningschefer och beslutsfattare i näringsliv, akademi och forskningsråd behöver därför anamma en långsiktigt osäkerhetsrymd och 'portföljtänk'

”För att främja innovation i en omvälvande värld måste vi bygga forskningsmiljöer som uppmuntrar samarbete, tillit och öppenhet.”

”Dagens svenska forskningsfinansiering präglas av projektifiering, kortsiktighet och detaljstyrning. Svenska forskare lägger oproportionerligt mycket tid på att skriva ansökningar, ofta för projekt som är för små, för korta och för snävt definierade.”

i sina allokeringar. Istället för att smeta ut alltför mycket resurser på alltför många kortsiktiga projekt med för många skalkrav bör forskare få större frihet att utforska oväntade idéer. Om nio av oss misslyckas men en lyckas med en banbrytande landvinning gagnar det samhället sannolikt mer än om alla tio levererar ytterligare inkrementell forskning. Riskkapitalister och vissa innovativa storföretag inom t ex Life Science accepterar en sådan logik i sina finansieringsmodeller (stött av välfärdssamhället som kan ge en trygg bas för de entreprenörer som inte lyckas). Det är dock en utmaning för akademien där utvärdering sker på individ- och inte gruppnivå.

Mer samhällsrelevant forskning som gynnar omställning av svensk industri och samhällsliv

I en tid då svensk industri står inför en grön och digital omställning, en offentlig sektor som brottas med effektivisering och legitimitet, och akademien söker sin roll i ett förändrat samhällslandskap, är behovet av lösningsorienterad forskning större än någonsin. Detta synsätt ligger kanske gärna till hands inom ingenjörsvetenskap, men är ofta inte i fokus inom t ex naturvetenskap eller samhällsvetenskapen där fokus är

på att utveckla och testa teorier, snarare än att lösa konkreta problem. Många kritiska forskare har påpekat att detta lätt leder till *fragmentering*, *teoretisk överproduktion* och *bristande samhällsrelevans*, speciellt i en tid då det är i princip gratis att författa text med hjälp av AI.

För att forskningen ska bidra till konkurrenskraftig omställning måste den börja i verkligheten – med de problem som företag, myndigheter och medborgare faktiskt står inför. Det innebär att fler forskare behöver arbeta utifrån en 'problem-first'-logik: att identifiera praktiska utmaningar och därefter välja de teorier och metoder som bäst kan bidra till lösningar. Detta kan kräva en ny typ av forskarroll, där forskaren inte bara är analytiker, utan också är medskapare i förändringsprocesser. Här finns många förebilder nationellt och internationellt i form av stora tvärdisciplinära 'labb' med fokus på breda samhällsutmaningar såsom folkhälsa, kriminalitet, fattigdom eller demokrati, utöver de traditionella naturvetenskapliga, teknologiska och medicinska forskningslabben.

Men det kräver också att forskningssystemet förändras. Idag premieras ofta teoretisk originalitet och metodologisk sofistikerad, medan samhällsrelevans ses som sekundärt. För att vända detta behöver meriteringssystem, finansieringslogik och akademisk kultur omformas så att lösningsorienterat arbete erkänns och belönas. Det handlar inte om att överge teorin, utan om att använda den mer strategiskt – som ett verktyg för förändring, inte som ett mål i sig. Som psykologen Kurt Lewin sade för snart hundra år sedan: "Det finns inget så praktiskt som en bra teori". Genom större fokus och acceptans för lösningsorienterad forskning finns möjlighet att skapa kunskap som inte bara förklarar världen, utan också förbättrar den. Det är en nödvändig förutsättning för att svensk forskning ska kunna bidra till en hållbar, inkluderande och konkurrenskraftig framtid.

Vägen framåt för svensk forskningspolitik

Forskning om innovation och teknologi har en avgörande roll att spela i en omvälvande värld. Men för att denna forskning ska vara relevant, effektiv och hållbar krävs att vi också vågar *förändra forskningssystemet* självt. Genom att anamma osäkerhet och ett portföljtänk bland såväl forskningsfinansierare som bland forskare själva, *breda och reformera den alltför ofta överbyråkratiserade och pinnräknande forskningsfinansieringen* och *stärka kopplingen till samhällets behov* finns stora möjligheter att skapa ett forsknings- och innovationsklimat där idéer inte bara föds – utan också gör skillnad.

KARL WENNBERG

karl.wennberg@hhs.se

Karl Wennberg är professor i företagsekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm och vetenskaplig föreståndare för House of Governance and Public Policy. Hans forskning och utbildning berör entreprenörskap, innovationspolitik, och public policy med fokus på utbildnings- och välfärdsfrågor.

REKOMMENDERAD LÄSNING:

- > <https://www.nationalekonomi.se/wp-content/uploads/2025/05/53-4-Brostrom-Wennberg.pdf>
- > Broström, A., & Wennberg, K. (2025). Mot en mer produktiv innovationspolitik?. Ekonomisk debatt, 53(4).
- > Bloom, N., Jones, C.I., Van Reenen, J. and Webb, M., 2020. Are ideas getting harder to find?. *American Economic Review*, 110(4), pp.1104-1144.
- > Bloom, N., Van Reenen, J., & Williams, H. (2019). A toolkit of policies to promote innovation. *Journal of Economic Perspectives*, 33(3), 163-184.

Forskningsinstitutens roll i det svenska forskningslandskapet

I en tid av allt hårdare konkurrens om forskningsmedel, urholkade basanslag och höga overheadkostnader (OH) blir kampen om anslagens hemvist allt skarpare. För forskaren är maximalt antal kronor till aktiv forskning centralt, medan forskningsanslag ofta spelar en nyckelroll i lärosätenas finansieringsmodeller. I denna situation kan forskningsinstitut, såsom IMIT erbjuda en kompletterande struktur som förenar kostnadseffektivitet med bibehållen akademisk legitimitet—en modell som frigör resurser till forskning och samtidigt stärker lärosätenas bibliometriska profil.

Av Christer Ljungwall
och Patrik Tingvall

Kampen om forskningskronorna

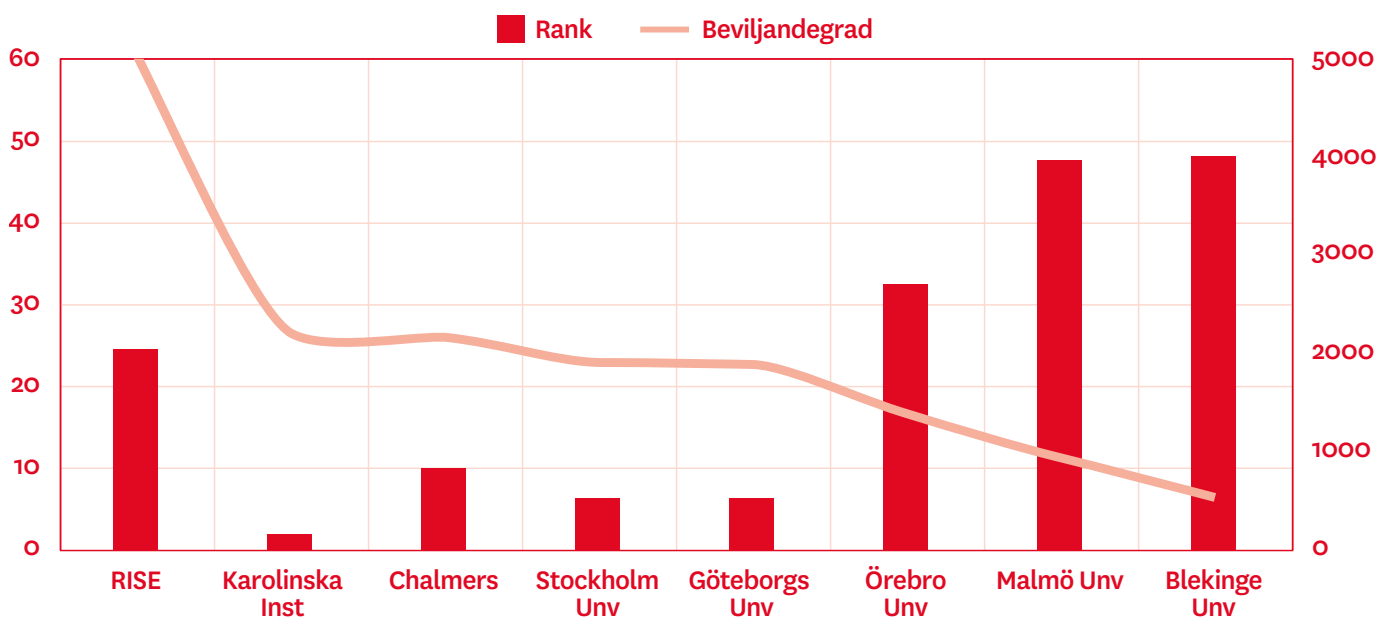
Svenska forskare verkar i en allt hårdare konkurrens om externa medel. Beviljandegraderna hos de största finansörerna illustrerar svårighetsgraden. Vetenskapsrådet (VR) beredde under 2024 totalt 5 898 ansökningar, varav 861 beviljades—en beviljandegrad på 14,6 %. Fem av sex forskare lämnas alltså utan medel (Vetenskapsrådet, 2024). Formas redovisar för sin öppna utlysning 2023 en beviljandegrad på 15 % av 1 259 granskade ansökningar, i linje med 2022 års 14,9 % (Formas, 2023; 2022). Andra stora finansörer—bl a Riksbankens Jubileumsfond, Handelsbankens forskningsstiftelser och Wallenbergstiftelserna—är ofta ännu mer selektiva, även om nivåerna varierar mellan utlysningar. Figur 1 visar att ansökningar från lärosäten/institut med högre ranking (lägre poäng) generellt sett har en högre beviljandegrad.

Undantaget är RISE som uppvisar hög beviljandegrad men genomsnittlig akademisk ranking. Karolinska Institutet toppar den svenska ligan med en akademisk score/rank på 158 och en beviljandegrad på 22 procent vilket exempelvis kan jämföras med Blekinge Tekniska Högskola med en akademisk score/rank på 4009 och en beviljandegrad från VR på sex procent.

Exemplen visar att de bredare, etablerade universiteten, ligger på nivåer runt 18–19 procent, medan fackinriktade universitet ligger något högre, runt 20–22 procent. Mot denna bakgrund blir det centralt att de medel som faktiskt beviljas används så att vetenskaplig kvalitet och långsiktig kapacitetsuppbyggnad maximeras.

Hemvistens dilemma – var ska pengarna bo?

Forskarens strategiska vägval gäller ofta projektets administrativa hemvist: hemuniversitetet eller ett fristående institut. Lärosätena har vanligtvis omfattande administrativa strukturer och lokaler som finansieras genom så kallade overhead (OH), ofta 40–60 %. Detta ger stabilare anställningar och tydligare karriärvägar men minskar projektets nettoram. Fristående institut har ofta smalare struktur och lägre OH, omkring 20 %. Skillnaden i vad som blir över till forskning är således betydande. Som referens uppgår det totala OH-påslaget vid Lunds universitet till 42,27 %, medan Göteborgs universitet (2023) i praktiken ofta tillämpar ca 58 %—exempelvis vid Sahlgrenska akademien. Skillnaderna ger påtagliga budgeteffekter: Av ett anslag på 1 000 000 kr återstår 702 889 kr

Figur 1: Exempel på genomsnittlig beviljandegrad för enskilda lärosäten/institut, VR 2015 - 2024
Källa: Scimago Institutions Ranking, Vetenskapsrådet, egen bearbetning

”Valet av administrativ hemvist för forskarens nya projekt bör därför balansera exploatering och utforskning så att både dagens leveranser och morgondagens förnyelse säkerställs.”

vid 42,27 % OH; 632 911 kr vid 58 % OH; och 833 333 kr vid 20 % OH. Konsekvensen kan bli att projekt ibland placeras vid fristående institut. I sämsta fall förlorar lärosätet både viktiga forskningsprojekt och vetenskaplig produktion, med potentiellt negativ inverkan på ranking och anseende som följd. Det går dock att bygga strukturer som förenar kostnadseffektivitet med bibehållen akademisk legitimitet och prestige för lärosätena. Det är alltså just i gränssnittet mellan smalare administrativa strukturer och storskalighet som forskningsinstitut har möjlighet att spela en central roll i det svenska forskningslandskapet.

Lärandelogiken i detta knyter an till de av March (1991) så kallade framgångs-, respektive misslyckandefällorna. I det första överexploateras det som redan fungerar och därför förlorar organisationen anpassningsförmåga. I det andra tenderar organisationer överutforska och avbryta nya och potentiellt lovande aktiviteter innan de hinner mogna. Valet av administrativ hemvist för forskarens nya projekt bör därför balansera exploatering och utforskning så att både dagens leveranser och morgondagens förnyelse säkerställs.

IMIT – ett exempel på en bro mellan kostnadseffektivitet och akademisk legitimitet

En på många sätt attraktiv lösning är IMIT som samverkar med – sina huvudmän Chalmers, Handelshögskolan i Stockholm, Kungliga Tekniska Högskolan, och Lunds universitet, men även andra lärosäten i landet. Genom IMIT erbjuds såväl lärosäten som enskilda forskare en struktur som förenar forskningsinstitutens låga OH, omkring 20 %, med bibehållen akademisk meritering. Projektdeltagarna behåller sin primära universitetsaffiliering och de bibliometriska effekterna – publikationer och citeringar – tillfaller i lika delar IMIT och lärosätet. Resultatet är att resurser i högre grad når forskningens kärna samtidigt som lärosätenas meritering stärks. IMIT:s modell minskar därmed risken för *framgångsfällan* inom stora och trögörliga strukturer genom att frigöra medel till faktisk forskning. Samtidigt motverkas misslyckandefällan genom tydliga ramar, IP/etik-mallar och uppföljning.

Institutionella lösningar som IMIT förenar två världar: Forskarna får mer pengar kvar till själva forskningen, och lärosätena tillgodoräknas publikationerna och forskningsaktiviteten

IMIT kan fungera som ett medfinansieringsnav för både kortare projekt och fleråriga tematiska satsningar. Möjligheterna till skräddarsydda lösningar är dessutom stora. Vinsterna visar sig i högre vetenskaplig produktion, tätare samverkan med näringsliv och offentlig sektor samt starkare internationella nätverk – faktorer som sammantaget ökar lärosätets konkurrenskraft i externa utvärderingar och forskningspolitiska prioriteringar. Ur ett systemperspektiv positioneras IMIT som en katalysator för ändamålsenlig resursanvändning. När forskning i allt högre grad måste svara mot globala utmaningar – klimat, teknologiskiften, samhällsomställning – blir relevans och kvalitet ömsesidigt förstärkande mål. IMIT:s modell stödjer just denna dubbelhet.

Praktiska implikationer

Att lärosäten går miste om overheadanslag vid en IMIT-liknande lösning är svårt att kringgå då reglerna helt enkelt skiljer sig åt. I praktiken blir det därmed särskilt viktigt att i ett tidigt skede identifiera projekt där hög OH riskerar att urholka genomförandet och att välja exempelvis IMIT som administrativ hemvist.

För lärosäten: En större andel av resurserna koncentreras till vetenskapligt arbete, samtidigt som bibliometrisk meritring och akademisk legitimitet säkras. IMIT kan *integreras som ett strategiskt verktyg för att öka vetenskaplig produktion och internationell sampublicering.*

För näringsliv och offentlig sektor: Anslag kan i högre grad omsättas i ny kunskap, innovationer och lösningar på samhällsutmaningar genom *resurssnål förvaltning och nära samverkan.*

För lärosäten och finansiärer: Bör formellt *öppna för IMIT-liknande lösningar som alternativ hemvist för forskningsanslag* och i styrningen fokusera mer på effekter – publikationer, citeringar och nyttiggörande – än på administrativ volym.

Avslutningsvis kan samverkan mellan forskningsinstitut och lärosäten bidra till ökad resurseffektivitet, bättre samverkan samt förbättrad spårbarhet från anslag till resultat för både lärosäten och finansiärer. För att möjliggöra detta ingår parterna samverkansavtal, definierar tidigt problembilder och delbara data samt inkluderar en plan för implementering och uppskalning i projektplanen.

”Institutionella lösningar som IMIT förenar två världar: Forskarna får mer pengar kvar till själva forskningen, och lärosätena tillgodoräknas publikationerna och forskningsaktiviteten”.

REKOMMENDERAD LÄSNING:

- > Formas (2022) 'Statistics: Success rates and Administating organisations (Open call 2022)'. Available at: <https://formas.se/en/start-page/apply-for-funding/different-types-of-financing/explore---formas-open-call/statistics-success-rates-and-administating-organisations.html> (Accessed: 28 September 2025).
- > Formas (2023) 'Statistics: Success rates and Administating organisations (Open call 2023)'. Available at: <https://formas.se/en/start-page/apply-for-funding/different-types-of-financing/explore---formas-Horstschräer-Horstschräer-open-call/statistics-success-rates-and-administating-organisations-2023.html> (Accessed: 28 September 2025).
- > Göteborgs universitet (2023) 'Riktlinjer och underlag om indirekta kostnader (exempel: Sahlgrenska akademien)'. Available at: <https://www.gu.se/sites/default/files/2024-03/%C3%85rsredovisning%202023.pdf> (Accessed: 15 October 2025).
- > Horstschräer, J. (2012) 'University rankings in action? The importance of rankings and an excellence competition for university choice of high-ability students', *Economics of Education Review*, 31(6), pp. 1162-1176. doi:10.1016/j.econedurev.2012.07.018.
- > Kayyali, M. (2023) 'The Relationship between Rankings and Academic Quality'. ERIC Working Paper. Available at: <https://eric.ed.gov/?id=ED629117> (Accessed: 28 September 2025).
- > Lunds universitet (n.d.) 'Samlad information om indirekta kostnader (OH)'. Available at: <https://www.ekonomiwebben.lu.se/mitt-arbete/overgripande-om-ekonomi-och-redovisning/ekonomimodellen/principer-och-rutiner/full-kostnadstackning-och-samfinansiering> (Accessed: 15 October 2025).
- > March, J.G. (1991) 'Exploration and exploitation in organizational learning', *Organization Science*, 2(1), pp. 71-87. doi:10.1287/orsc.2.1.71.
- > Scimagoir Institutions Rankings (2025). Available at: <https://www.scimagoir.com/rankings.php?country=SWE§or=Higher%20educ> (Accessed: 21 October 2025).
- > Universitetskanslersämbetet, UKÄ (2025) 'Lista över universitet, högskolor och enskilda utbildningsanordnare'. Available at: <https://www.uka.se/sa-fungerar-hogskolan/universitet-och-hogskolor/lista-over-universitet-hogskolor-och-enskilda-utbildningsanordnare> (Accessed: 15 October 2025).
- > Vetenskapsrådet (2019) 'The role of external funding in Swedish higher education research'. Stockholm: Vetenskapsrådet. Available at: <https://www.vr.se/english/analysis/reports/our-reports/2019-12-13-the-role-of-external-funding-in-swedish-higher-education-research.html> (Accessed: 15 October 2025).
- > Vetenskapsrådet (2024) 'Statistik 2024'. Available at: <https://www.vr.se/analys/svensk-forskning-i-siffror/vetenskapsradets-forskningsfinansiering-i-siffror/samlad-beslutsstatistik/statistik-2024.html> (Accessed: 15 October 2025).

Textinnehåll och kommentarer är författarnas egna.

CHRISTER LJUNGWALL

christer.ljungwall@chalmers.se

Dr. Christer Ljungwall är nationalekonom och verksam vid IMIT med placering på Chalmers. Hans forskning är inriktad mot forsknings-, innovations och tillväxtfrågor med särskilt fokus mot Kina där han bott under två decennier. Han leder ett projekt kring ansvarsfull internationalisering av forskning och industrins konkurrenskraft. Han var tidigare verksam som sr lektor vid Handelshögskolan i Göteborg, tf professor vid Pekings universitet, Vetenskapligt-tekniskt råd vid Sveriges ambassad i Peking, docent vid Copenhagen Business School; Seniorekonom vid Asian Development Bank.

PATRIK TINGVALL

patrik.tingvall@proton.me

Patrik Tingvall är professor i nationalekonomi, verksam vid Tillväxtanalys och affilierad forskare till The European Institute och for Japanese Studies (EIJIS) vid Handelshögskolan i Stockholm. Hans forskning är framför allt inriktad på internationell handel, internationalisering, strategisk handelspolitik och ekonomisk tillväxt.

Posttidning B

NY LÄSARE/ADRESSÄNDRING/AVSLUT

För prenumerationsärenden var god skicka sista sidan utan kuvert till *Stiftelsen IMIT, 412 96 Göteborg*. Markera om ni vill starta, ändra eller avsluta prenumeration. Vid start eller ändra var god och fyll i nedanstående formulär. Prenumerationsärenden kan även göras via imit.se

☐ Starta prenumeration	☐ Ändra min prenumeration
☐ Avsluta min prenumeration (adressuppgifter behövs ej)	
Namn:	
Företag:	
Adress:	
Postnr:	Postadress:

Prenumerationsuppgifterna används endast för utskick av denna tidskrift, *Management of Innovation and Technology*. Vid avslut av prenumeration makuleras samtliga uppgifter om prenumeranten. För mer information se imit.se

HUVUDMANNAORGANISATIONER

Chalmers Tekniska Högskola, *Chalmers*
Lunds Tekniska Högskola, *LTH*
Handelshögskolan i Stockholm, *HHS*
Kungliga Tekniska högskolan, *KTH*

HUVUDMÄN

Maria Elmquist, *Chalmers Tekniska Högskola, professor*
Mats Lundqvist, *Chalmers Tekniska Högskola, professor*
Per Svensson, *Chalmers Tekniska Högskola, tidigare prefekt*
Margaret McNamee, *Lunds tekniska högskola, professor*
Björn Ekelund, *Ericsson AB*
Johan Eklund, *Sydsvenska Industri- och Handelskammaren, CEO*
Henrik Pålsson, *Networked Brains, vd*
Anna Essén, *Handelshögskolan i Stockholm, docent*

Per-Jonas Eliaesen, *Handelshögskolan i Stockholm, professor*
Mats Engwall, *KTH, professor*
Terrence Brown, *KTH Industriell teknik och management, professor*
Elena Fersman, *KTH och Ericsson, research director in AI*

STYRELSE

Magnus Ahlström, *Saab, VP Saab Global Innovation*
Joakim Björkdahl, *Chalmers, professor*
Robert Demir, *LiU, Bitr. Professor, IMIT föreståndare*
Fredrik Nilsson, *LTH, professor*
Hanna Ståhl, *The Hamrin Foundation*
Mats Sundgren, *Enigma Scientific Consulting AB, IMIT ordförande*
Cali Nuur, *KTH, prefekt*
Pär Ahlström, *HHS, professor*
REVISORER:
Johan Kratz, *KPMG*
Jan Malm, *KPMG*

IMIT-FELLOWS

Sverker Alänge, *Chalmers, docent*
Mattias Axelsson, *HHS, doktor*
Marie Bemler, *Scania, doktor*
Lars Bengtsson, *LTH, professor*
Henrik Berglund, *Chalmers, professor*
Mattia Bianchi, *HHS, professor*
Jennie Björk, *KTH, docent*
Joakim Björkdahl, *Chalmers, professor*
Tomas Blomquist, *Umu, professor*
Erik Bohlin, *Chalmers, professor*
Anna Brattström, *LU, docent*
Sofia Börjesson, *Chalmers, professor*
Martin Carlsson-Wall, *HHS, docent*
Rebecka Cederling Ångström, *Ericsson, doktor*
Linus Dahlander, *ESMT Berlin, professor*
Maria Elmquist, *Chalmers, professor*
Henrik Florén, *HH, docent*
Tobias Fredberg, *Chalmers, professor*
Johan Frishammar, *LTU, professor*
Ove Granstrand, *Chalmers, professor*
Darek M Haftor, *LNU, professor*
Thomas Hedner, *IMIT, professor*
Astrid Heidemann Lassen, *Aalborg University, associate professor*
Tomas Hellström, *LU, professor*
Marcus Holgersson, *Chalmers, docent*
Markus Hällgren, *Umu, professor*
Merle Jacob, *LU, professor*
Staffan Jacobsson, *Chalmers, professor*
Christer Karlsson, *CBS, professor*
Magnus Karlsson, *KTH, adjungerad professor*
Christina Keller, *LU, professor*
Ingrid Kihlander, *RISE&FHS, adjungerad professor*
Anders Kinnander, *Chalmers, professor*
Kalle Kraus, *HHS, professor*
Per Kristensson, *KAU, professor*
Nicolette Lakemond, *LiU, professor*
Åsa Lindholm Dahlstrand, *LU, professor*
Hans Löfsten, *Chalmers, professor*
Jan Löwstedt, *SU, professor*
Mats Magnusson, *KTH, professor*
Peter Magnusson, *KAU, professor*
Thomas Magnusson, *LiU, professor*
Daniele Mascia, *Luiss Guido Carli University, associate professor*
Jan Mattsson, *RUC, professor*
Maureen McKelvey, *GU, professor*
Magnus Mähring, *HHS, professor*
Pejvak Oghazi, *SH, professor*
Malin Olander Røese, *LTH, doktor*
Annika Olsson, *LTH, professor*
Vinit Parida, *LTU, professor*
Magnus Persson, *Chalmers, docent*
Johanna Pregmark, *Chalmers, doktor*
Birger Rapp, *IMIT, professor*
Anders Richtné, *HHS, docent*
Rickard Sandberg, *HHS, docent*
Sören Sjölander, *Chalmers, professor*
Martin Sköld, *HHS, docent*
Alexander Styhre, *GU, professor*
Per Svensson, *Chalmers, doktor*
Jonas Söderlund, *BI/LiU, professor*
Fredrik Tell, *UU, professor*
Lotta Tillberg, *IMIT, docent*
Lars Trygg, *Chalmers, docent*
†Martin Wallin, *JIBS, professor*
Joakim Wincent, *LTU, professor*
Mats Winroth, *Chalmers, professor*
Karl Yden, *Chalmers, doktor*
Pär Ahlström, *HHS, professor*
Anna Öhrwall Rönneback, *LTU, professor*
För en komplett förteckning över alla IMIT-fellows se: imit.se
ADJUNGERADE:
Armand Hatchuel, *Ecole des Mines, professor*
Anders Ingelgård, *Mölnlycke Health Care AB, DU, docent*
Paul Lillrank, *Aalto University, professor*
Bertil I Nilsson, *Resursbruket AB, tekn lic*
Rami Shani, *Cal Pol Tec, professor*

ORGANISATION

REDOVISNING: Carina Blomkvist

PROJEKT- & EKONOMISTYRNING:

Maria Christiansen

HEMSIDA/ADRESSREGISTER: Lucas Hörte

MÖJLIGHET ATT ANSÖKA OM SATSNINGSMEDEL FÖR NYA FORSKNINGSPROJEKT

Du som är forskare inom området "Innovation and Technology Management" vet väl att du kan ansöka om satsningsmedel från IMIT för arbete med större ansökningar, pilotprojekt, eller andra typer av aktiviteter som syftar till uppstart av nya projekt och som kan vara svåra att finna annan finansiering för. IMIT har ingen formell utlysning av dessa satsningsmedel utan ansökningar kan lämnas in när som helst under året. Ansökningar innehållande projektbeskrivning och budget bör ej överstiga tre sidor och skickas till IMITs föreståndare Robert Demir (robert.demir@imit.se). Beslut om finansiering fattas vanligen vid påföljande styrelsemöte. Några exakta undre eller övre gränser avseende projektomslutning finns ej, men en vanlig nivå på hittills beviljade ansökningar är 100-300 kkr.

STIFTELSEN IMIT ÄR ETT FORSKNINGSPROJEKT

Stiftelsen IMITs målsättning är att främja och stödja forskning och utveckling inom teknisk, industriell och administrativ förnyelse, samt att utföra utbildningsinsatser inom detta område. Bakom stiftelsen IMIT står IFL vid Handelshögskolan i Stockholm, Chalmers tekniska högskola, Kungliga Tekniska högskolan och Lunds tekniska högskola. **IMITS FORSKNING** behandlar först och främst hur teknisk utveckling kan nyttiggöras genom tillförsel av industriell och ekonomisk kunskap, exempelvis inom områdena projektleddning, produktionsledning, samt ledning och organisering av innovationsverksamhet. IMIT bidrar till att sprida kunskap genom forskningsprojekt, -magasinet "Management of Innovation and Technology", och genomförande av seminarier, workshops och konferenser för såväl forskare som verksamma i industrin. För mer information om IMITs verksamhet se imit.se

